

Hartmansstarr finns på den svenska rödlistan över hotade arter i kategorin sårbar (VU). Hartmansstarr förekommer från Skåne till södra Gästrikland men är överallt ovanlig och antalet förekomster har minskat.

Hartmansstarr är ett upp till 6 dm högt halvgräs med långa utlöpare. Vid basen har stråna trådformigt upprispade, rödbruna slidor. Bladen är 2–4 mm breda och platta. Strået har 3–5 ax vilka alla ser ut som honax. Toppaxet har dock hanblommor vid basen. Axen är avlångt cylindriska, 2–3 cm långa och 4–5 mm breda. Axfjällen är mörka med en smal, grön mittnerv som löper ut i en udd. Fruktgömmena är 2,5–3,5 mm långa och har tydliga nerver.

Hartmansstarr liknar klubbstarr *Carex buxbaumii* men denna har klubblikt toppax med fler hanblommor nedtill; övriga ax är rundade. Axfjällen hos klubbstarr har en bredare grön mittnerv.

Artnamnet *hartmanii* hedrar botanisten Carl Johan Hartman (1784–1849) och betyder helt enkelt 'Hartmans starr'.

Rödlistan

Den svenska rödlistan upprättas av ArtDatabanken och fastställs av Naturvårdsverket. Listan uppdateras vart femte år. I rödlistan klassificeras växter och djur i olika hotkategorier beroende på hur stor risken är att arten ska försvinna ur landet.

Rödlistans kategorier:

RE – Försvunnen

CR – Akut hotad

EN – Starkt hotad

VU – Sårbar

NT – Missgynnad

DD – Kunskapsbrist

Foto: Margareta Edqvist

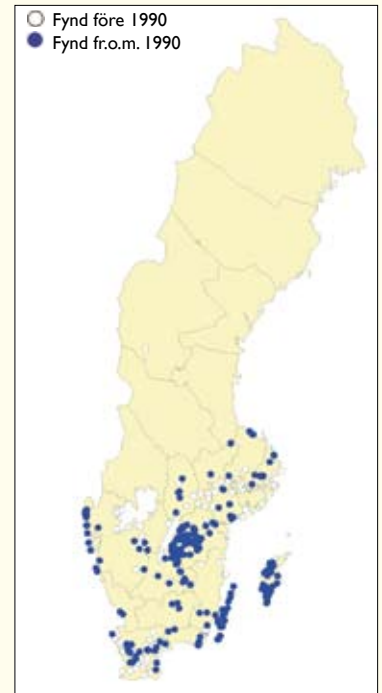
Hartmansstarr

växer i fuktängar och kärrkanter samt på friska, ogödslade och hävdade ängsmarker. Arten är också känd från ett par lokaler på havsstrandängar. Undantagsvis har den hittats på torrängar och ibland går den ut i väg- och dikeskanter. På Gotland och Öland växer den i ängen.

Hartmansstarr är klart kalkgynnad och dessutom en art som är utpräglat slättergynnad. Dränering av växtplatsen och igenväxning till följd av upphörd hävd är direkta hot mot arten. Gödsling av naturbetesmarkerna innebär också att arten försvinner.

Fortsatt hävd med slätter eller bete är nödvändig på lokaler

med hartmansstarr som hävdas idag. Restaurering bör inledas av växtplatser med hartmansstarr som saknar hävd. Dränering måste undvikas. Lokaler med hartmansstarr hyser ofta andra rödlistade och ovanliga arter som också är beroende av en fortsatt hävd för att överleva.

Hartmansstarr förekommer sällsynt även i södra Norge, östra Danmark och sydvästra Finland.

Om du vill läsa mer om hartmansstarr eller om floraövervakning kan du besöka följande hemsidor:

Svenska Botaniska Föreningen:
www.sbf.c.se

ArtDatabanken:
www.artdata.slu.se

Naturvårdsverket:
www.naturvardsverket.se

Länsstyrelserna:
www.lst.se

Floraövervakning

Sveriges miljömål slår fast att alla arter ska förekomma i livskraftiga bestånd. Att kartlägga förekomsten av hotade växter är en viktig del i arbetet med att bevara arter och biologisk mångfald.

Projekt Floraväktarna är ett nätverk av växt- och naturintresserade personer som besöker de hotade arternas växtplatser för att räkna antalet plantor, upptäcka eventuella förändringar eller andra oroande faktorer. Floraväktarnas rapporter ligger till grund för en del av miljöövervakningen

och floravårdsarbetet i landet.

Andra viktiga delar i bevarandearbetet är nätverket Natura 2000 och arbetet kring åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverket har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta fram åtgärdsprogram för ett antal hotade kärlväxter som inte klarar att överleva utan särskilda åtgärder. Programmen är inte formellt bindande men syftar till att vara vägledande för arbetet med att bevara dessa arter i landet.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest

skyddsvärda naturområden. Natura 2000-områden finns i alla medlemsländer och ska hejda utrotningen av arter och livsmiljöer. Ett fyrtiotal av Sveriges kärlväxter ingår i nätverket.

Vill du veta mer om floraövervakning eller informera om någon lokal för hartmansstarr hör gärna av dig till margareta.edqvist@telia.com som är samordnare för Floraväktarna.

Vill du diskutera kring skötsel eller åtgärder för en specifik lokal kontakta din länsstyrelse.

Svenska Botaniska Föreningen
ArtDatabanken